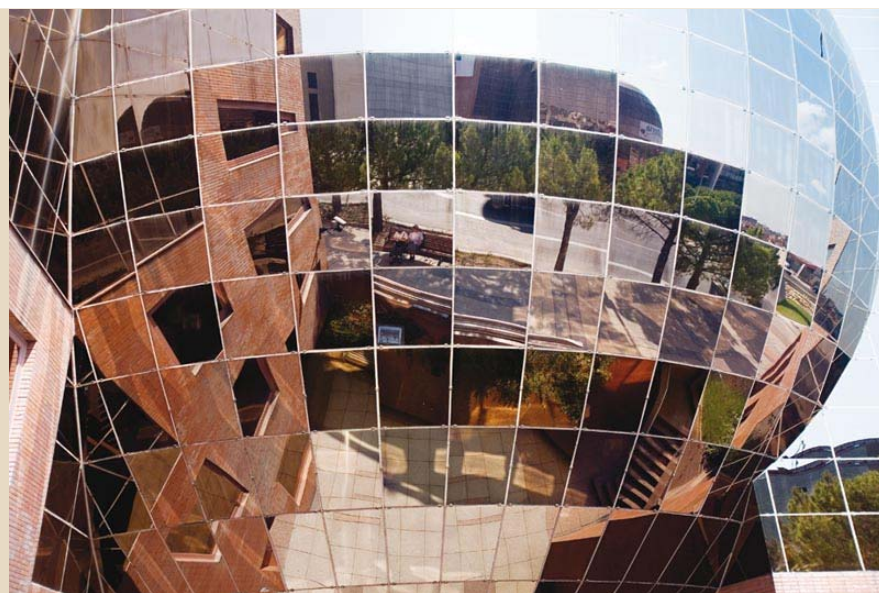

Vienreiz lietojamā iepakojuma depozīta sistēmas ieviešanas ietekme uz dzērienu industriju Latvijā

Alus un Dzērienu Iepakojuma
Savienība un
Latvijas Bezalkoholisko Dzērienu
ražotāju asociācija

Darba uzdevums

Depozīta un konteineru sistēmas salīdzinājums, tajā skaitā:

- Sistēmu apraksts
- Sistēmu finansēšanas modelis
- Efektivitātes rādītāji un izmaksas
- Ietekme uz ārpus depozīta sistēmas esoša iepakojuma apsaimniekošanas izmaksām

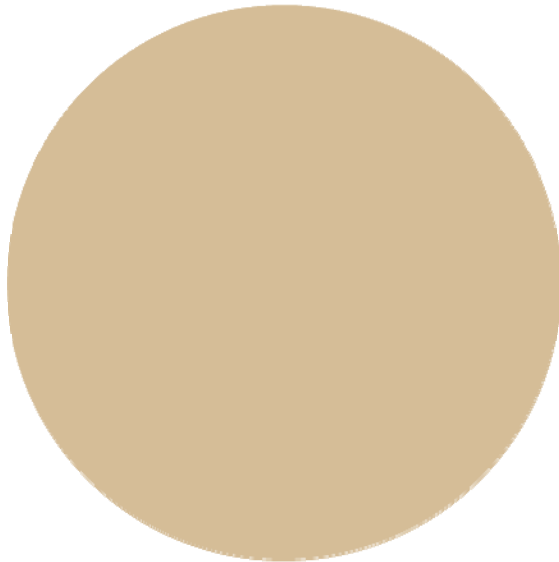
Apsaimniekošanas sistēmu izmaksu salīdzinājums

Izmaksas (LVL)	Konteineru sistēma	Pēc depozīta sistēmas ieviešanas (prognoze)	Pieaugums
1. Ražotāju gada izmaksas par depozīta sistēmā iekļaujamā iepakojuma apsaimniekošanu	1.86 mln	5.41 mln	291%
2. Ražotāju gada izmaksas par ārpus depozīta sistēmas esoša iepakojuma apsaimniekošanu	9.57 mln	13.11 mln	37%
3. Ražotāju gada izmaksas par iepakojuma apsaimniekošanu	11.43 mln	18.52 mln	62%
4. Patērētāju gada izmaksas par atkritumu apsaimniekošanu	24.1 mln	26.05 mln	8%
5. Ražotāju un patērētāju gada izmaksas par atkritumu apsaimniekošanu	35.53 mln	44.57 mln	9 mln/25%
6. Investīcijas depozīta sistēmas ieviešanai	---	9.3 mln	9,3 mln

Depozīta sistēmas ieviešanas sekas

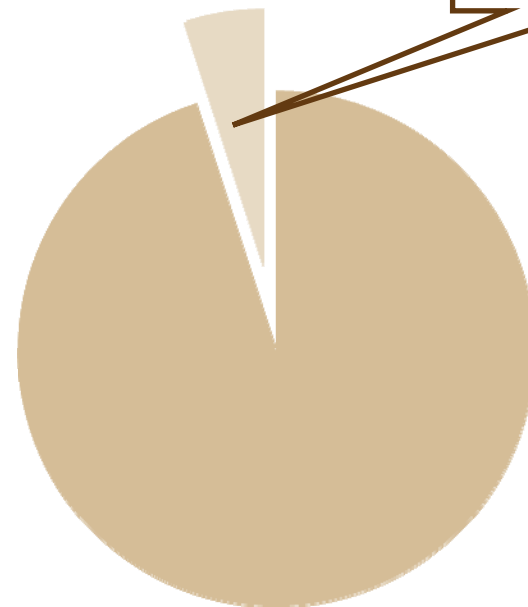
Pirms depozītu sistēmas ieviešanas (konteineru sistēma)

Atkritumi

Pēc depozītu sistēmas ieviešanas (paralēli darbojās divas sistēmas)

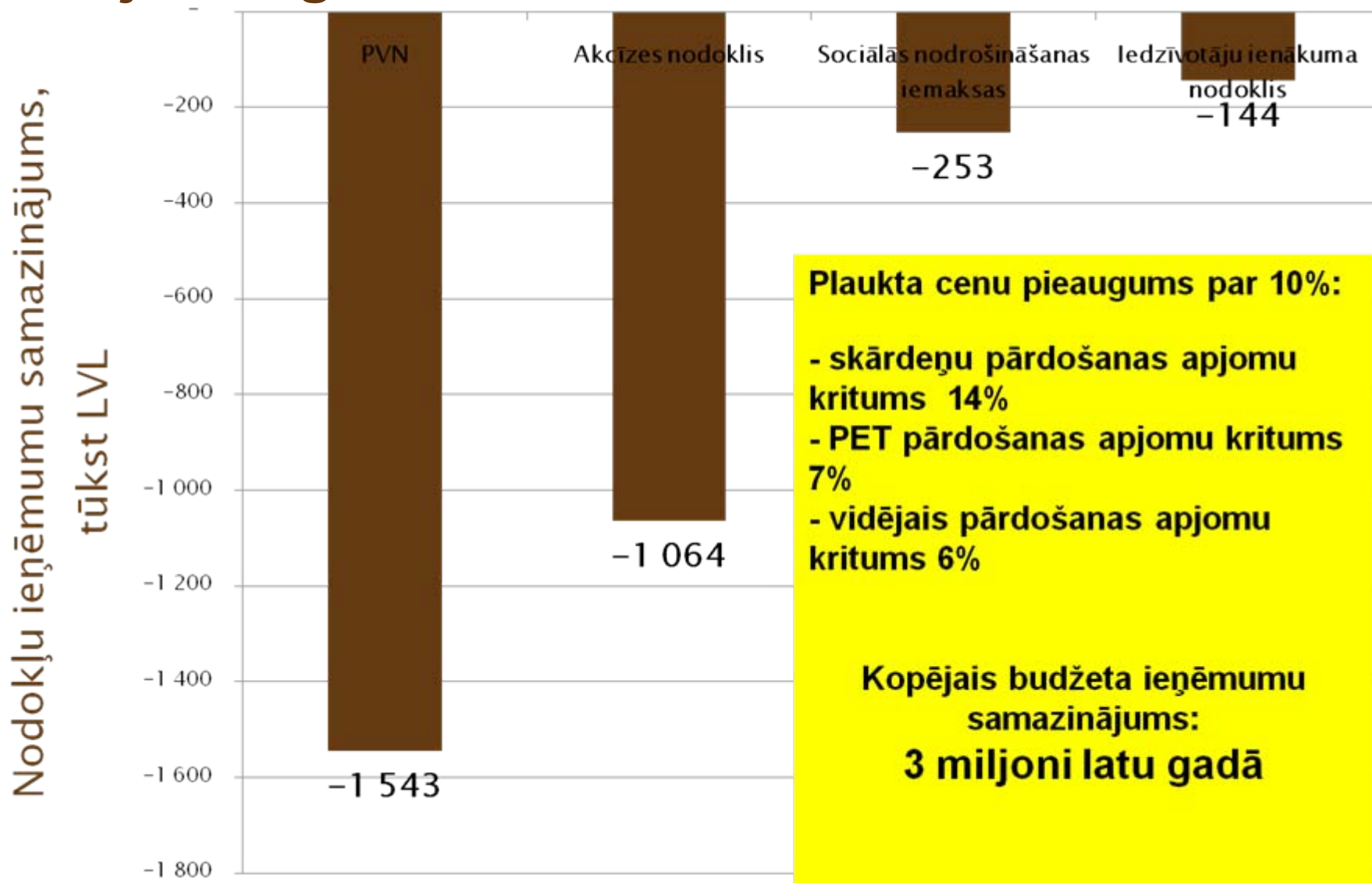
Atkritumi

■ Pārējie atkritumi

■ Depozīta iepakojums max 5% no kopējiem atkritumiem

Gaidāmais valsts nodokļu ieņēmumu samazinājums 3 milj. LVL gadā

5th of March 2010

PET depozīta ieviešana, secinājumi

- Ievērojamas papildus izmaksas gadā:
 - nozarei – vismaz **9,0** milj. LVL gadā
 - patērtētājiem – **1,95** milj. LVL gadā
- Nepieciešami kapitālieguldījumi **9,3** milj. LVL;
- Patēriņa cenu kāpums par **10%**;
- Sagaidāma nozares lejupslīde - **6%**;
- Divu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu uzturēšana ir ekonomiski neizdevīga;
- Lietuvā depozīts ir tikai atgriezeniskajai stikla tarai;
- Depozīta sistēmas ieviešana tikai īstermiņā uzlabo atkritumu savākšanas rādītājus; efekts nav ilgstošs;

Starptautiskā pieredze – galvenie secinājumi

- Vidējā termiņā **mainās patērētāju iepirkšanas paradumi** - patērētāji **izvēlas produktus ārpus depozīta sistēmas** esošajā iepakojumā, lai izvairītos no depozīta maksas un patērētāji, nevēloties uzturēt divas paralēlas atkritumu šķirošanas plūsmas, **izvēlas tikai vienu šķirošanas veidu**;
- **Īstermiņā uzlabojas savākšanas rādītāji** tajās materiālu kategorijās, kurās ietilpst uz depozīta sistēmu novirzāmais iepakojums, taču iepakojumam aizejot no vienas atkritumu vākšanas sistēmas otrā šim **efektam var nebūt ilgstošs raksturs**;
- No vides piesārņojuma daļēji pazūd depozīta iepakojums, kas atbilstoši Vācijas un ASV pētījumiem veido tikai 6-7% no kopēja vides piesārņojuma (pēc apjoma), taču **pārējo atkritumu daudzums paliek nemainīgs**;

PWC piedāvātie ierosinājumi

- Atbilstoši ārzemju pētījumiem un aptaujāto industrijas ekspertu viedoklim, lai nodrošinātu augstākus savākšanas un reģenerācijas rādītājus, motivētu iedzīvotājus šķirot atkritumus un samazinātu vidē izmesto atkritumu skaitu, ir nepieciešams:

- Radīt **papildus iespējas** atkritumu **dalītajai vākšanai** un **pārstrādei**;
- Piemērot **augstākus atkritumu izvešanas tarifus nešķirotajiem atkritumiem** un, attiecīgi, zemākus tarifus šķirotajiem atkritumiem;
- Piemērot atkritumu izvešanas **tarifus atbilstoši** katras mājsaimniecības radītajam **svaram (vai apjomam)**;
- Nodrošināt radīto **atkritumu uzskaiti vienādās mērvienībās** (kubikmetros vai kilogramos) visa atkritumu apsaimniekošanas posma garumā;
- Izvirzīt **stingrākās valsts prasības** par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas visa posma **caurspīdīgumu**.

Ražotāju piedāvātie priekšlikumi

- Ieviest depozīta sistēmu atkārtoti lietojamam stikla dzērienu iepakojumam no 2011.gada;
- Attīstīt esošo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, piesaistot ES finansējumu (paredzēts 49 milj.LVL, VIdM dati);
- Turpināt aktīvi izglītot iedzīvotājus par dalīto atkritumu sistēmu un šķirošanu;
- Veicināt sadarbību starp VIdM un pašvaldībām, uzlabojot kopējo atkritumu šķirošanu un apsaimniekošanu;

Jūsu jautājumi?

